

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

FACULTATEA ȘTIINȚE AGRICOLE, SILVICE ȘI MEDIU

DEPARTAMENTUL HORTICULTURĂ ȘI SILVICULTURĂ

Admis la susținere

Șef departament:

MANZIUC Valerii, conf. univ., dr.

_____ “ _____ ” _____ 2022

**DINAMICA ȘI PERSPECTIVELE DEZVOLTĂRII
SECTORUL VITIVINICOL AL REPUBLICII
MOLDOVA**

Teză de master

Student:	_____	MIRONICA Gheorghe, EEVDO-212
Conducător:	_____	NICOLAESCU Gheorghe, conf. univ., dr.
Consultant:	_____	GODOROJA Mariana, lectoră univ., dr.
Recenzent:	_____	VACARCIUC Liviu, conf. univ., dr.

Chișinău, 2022

Adnotare

la teza de master intitulată: *Dinamica și perspectivele dezvoltării sectorul vitivinicol al Republicii Moldova*. Autor: MIRONICA Gheorghe, Specializarea *Evaluarea ecosistemelor viticole pentru producția vitivinicolă cu denumire de origine*, conducător științific NICOLAESCU Gheorghe, conf. univ., dr. și GODOROJA Mariana, lectoră univ., dr.

Teza de master este scrisă în limba română pe 45 pagini, inclusiv fără anexe pe 45 pagini. Structura tezei include: introducere, 3 capitole, concluzii, bibliografie. Teza include 6 tabele și 13 figuri.

În teză este reflectat studiul ce ține de dinamica și perspectivele dezvoltării sectorul vitivinicol al Republicii Moldova

În rezultatul îndeplinirii tezei de master am constat următoarele:

1. Sunt rezerve în legislația în vigoare cu referire la standarde sau reglementări tehnice în vederea calității producției, dar care sunt în permanentă actualizare.

2. Conform literaturii de specialitate se constată că în ultimii ani, producătorii de struguri manifestă un interes redus față de cultura viței de vie, datorită multor factori obiectivi și subiectivi, chiar dacă strugurii se deosebesc prin însușiri agronomice, alimentare, terapeutice și economice.

3. La moment, sortimentul viței de vie este variat, cu un potențial de productivitate sporit.

4. Structura importului are o sporire a valorii producției de struguri importată în limitele de 1,41 – 1,83 ori mai mult în anul 2021, comparativ cu anii 2017-2020, și anume, față de anul 2017 – de 1,59 ori sau cu 534,8 tone mai mult, față de anul 2018 – de 1,83 ori sau cu 658,1 tone mai mult, față de anul 2019 – de 1,41 ori sau cu 423,8 tone mai mult și față de anul 2020 – de 1,5 ori sau cu 491,6 tone mai mult. În profil de țară, în sumă pe cinci ani lider la importul de struguri în Moldova este Iranul cu cca. 1956,9 tone, urmat de Turcia cu cca. 740 tone, Uzbekistan cu 511 tone, și India cu cca. 435 tone.

5. Balanța comercială are o mărire a importului cu 534816 kg în anul 2021 față de anul 2017. Cantitatea importului a constituit în anul 2017 -913416 kg, în anul 2018 - 790119 kg, în anul 2019 - 1024429 kg, în anul 2020 - 956619 kg, în anul 2021 - 1448232 kg.

6. Balanța comercială suportă o micșorare a exportului cu -22415201 kg în anul 2021 față de anul 2017. Cantitatea importului a constituit în anul 2017 -80238662 kg, în anul 2018 - 48123432 kg, în anul 2019 - 62734598 kg, în anul 2020 - 4738897 kg, în anul 2021 - 57823461 kg, și o micșorare a balanței cu -22950017 kg în anul 2021 față de anul 2017. Cantitatea importului a constituit în anul 2017 -79325246 kg, în anul 2018 - 47333313 kg, în anul 2019 - 61710169 kg,

în anul 2020 - 3782278 kg, în anul 2021 - 56375229 kg.

7. Balanța comercială valorică a avut o mărire a importului cu 1027196 USD în anul 2021 față de anul 2017. Cantitatea importului a constituit în anul 2017 -1605705 USD, în anul 2018 - 1548610 USD, în anul 2019 - 1851272 USD, în anul 2020 - 1751669 USD, în anul 2021 - 2632901 USD.

8. Balanța comercială constatăm o micșorare a exportului cu -2547774 USD în anul 2021 față de anul 2017. Cantitatea importului a constituit în anul 2017 -38625851 USD, în anul 2018 - 25127930 USD, în anul 2019 - 29696161 USD, în anul 2020 - 26910549 USD, în anul 2021 - 36078077 USD și balanța comercială constatăm o micșorare a balanței cu -3574970 USD în anul 2021 față de anul 2017. Cantitatea importului a constituit în anul 2017 -37020146 USD, în anul 2018 - 23579320 USD, în anul 2019 - 27844889 USD, în anul 2020 - 25158880 USD, în anul 2021 - 33445176 USD.

Cuvinte cheie: Perspective, Sector vitivinicol, Soiuri, Struguri, Suprafață, Vin, Viță de vie.

CUPRINS

<u>LISTA TABELELOR</u>	8
<u>LISTA FIGURILOR, GRAFICELOR, DIAGRAMELOR ȘI SCHEMELOR</u>	9
<u>LISTA ABREVIERILOR</u>	10
<u>INTRODUCERE</u>	11
<u>1. STUDIUL ACTUAL AL SITUAȚIEI ÎN SECTORUL VITIVINICOL AL REPUBLICII MOLDOVA</u>	12
<u>1.1. Acte normative - legi</u>	12
<u>1.2. Acte normative - HG</u>	20
<u>2. MATERIAL ȘI METODĂ</u>	22
<u>3. COMERȚUL CU PRODUSE VITIVINICOLE A REPUBLICII MOLDOVA</u>	23
<u>3.1. Exportul</u>	23
<u>3.2. Importul</u>	28
<u>3.3. Balanța comercială</u>	33
<u>3.4. Situația actuală a sectorului viticol în RM</u>	35
<u>CONCLUZII</u>	39
<u>BIBLIOGRAFIE</u>	41

INTRODUCERE

Sectorul vitivinicol reprezintă o ramură prioritară, strategică a economiei naționale, iar importanța acestuia este vădită, reieșind din ponderea sectorului în PIB, dar și valoarea mai multor indicatori macroeconomici și rezultatele pertinente pentru acest segment valoros – devenit o carte de vizită a Moldovei.

În pofida prognozelor pesimiste, conform datelor statistice, în anul 2020 exporturile de producție vitivinicolă au scăzut doar cu 12% în volum și 7% în valoare. În schimb, exporturile vinurilor îmbuteliate a crescut cu 9% în total, creșterea fiind înregistrată în majoritatea țărilor de export.

În condițiile de competitivitate internațională și pandemie continuă, activitățile de promovare a vinului moldovenesc pe piețele externe rămân a fi esențiale. Remarcabile sunt rezultatele obținute de către companiile vinicole la concursurile internaționale de profil susținute de ONVV și finanțate din FVV, și anume înregistrarea unui număr record de peste 950 medalii, depășind reușitele anului 2019.

În anul 2021 se înregistrează o insuficiență a vinurilor din materie primă de calitate pentru programul de îmbuteliere. Cu toate acestea, analiza soldului producției, arată că nivelul stocurilor și calitatea superioară a materialului vinicol din recolta anului 2020, permite menținerea potențialului ridicat de export.

Pentru a menține progresul exportatorilor de produse vitivinicole moldovenești, dar și pentru a facilita accesul la noi piețe de desfacere, sunt necesare investiții majore în promovarea sectorului vitivinicol. Conform planului strategic aprobat de Consiliul de Coordonare ONVV, în anul 2021 au fost inițiate activități de consolidare a pozițiilor pe piețele de proximitate, dar și acțiuni de accesare către noi piețe de desfacere.

Scopul tezei de master constă în studierea dinamicii și perspectivele dezvoltării sectorul vitivinicol al Republicii Moldova.

Obiectivele studiului sunt următoarele:

- Analiza suprafețelor viticole în Republica Moldova;
- Analiza volumelor de producere a strugurilor și produselor vitivinicole;
- Analiza sortimentului viticol și a gamei de produse vitivinicole în Republica Moldova;
- Analiza comerțului cu produse vitivinicole a Republicii Moldova

BIBLIOGRAFIE

- [1] „LEGE vîei și vinului Nr. 57 din 10-03-2006,” [Interactiv]. Available: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=25282&lang=ro.
- [2] „HOTĂRÂRE Guvernului cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Organizarea pieței vitivinicole” Nr. 356 din 11-06-2015,” [Interactiv]. Available: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=114795&lang=ro.
- [3] [Interactiv]. Available: <https://comtrade.un.org>.
- [4] „FAO,” [Interactiv]. Available: <https://www.fao.org/faostat/en/#data/QCL>.
- [5] Balan Valerian, Peșteanu Ananie, Nicolaescu Gheorghe , Bunele practici de creștere a fructelor, strugurilor și pomușoarelor în contextul schimbărilor climatice: Ghid practic pentru producătorii agricoli, Chișinău: Tipogr. „Bons Offices”, 2021.
- [6] „OIV,” [Interactiv]. Available: <https://www.oiv.int/>.
- [7] „Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor,” [Interactiv]. Available: <https://ansa.gov.md/>.
- [8] „BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ AL REPUBLICII MOLDOVA,” [Interactiv]. Available: <https://statistica.gov.md/ro>.
- [9] Timuș Asea, Fala Anatolie, Bunele practici de protecție integrată a culturilor agricole în contextul schimbărilor climatice: Ghid practic pentru producătorii agricoli, Chișinău: Tipogr. "Bons Offices", 2021.
- [10] Machidon M., Ploșniță Gh. et. al., Catalogul SOIURILOR DE PLANTE pentru anul 2022, Chișinău, 2022.
- [11] Bojariu Roxana, Nedealcov Maria, Boincean Boris ș.a., Ghid de bune practici întru adaptarea la schimbările climatice și implementarea măsurilor de atenuare a schimbărilor climatice în sectorul agricol, Chișinău: Tipogr. „Print-Caro”), 2021.
- [12] Senic Iurie, Revenco Eugeniu, Malai Ela, Ghid privind bunele practici în agricultura ecologică în contextul schimbărilor climatice: Ghid practic pentru producătorii agricoli, Chișinău: Tipogr. "Bons Offices", 2021.
- [13] Ahuja D. B., Chattopadhyay C. and other., PESTS OF FRUIT TREES, New Delhi: ICAR, 2015.
- [14] „Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/2072 al Comisiei

din 28 noiembrie 2019 de stabilire a unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului,” [Interactiv]. Available: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32019R2072&qid=1670227699222>.

- [15] „Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2285 al Comisiei din 14 decembrie 2021 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/2072 în ceea ce privește stabilirea listei organismelor dăunătoare,” [Interactiv]. Available: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32021R2285&qid=1670227699222>.
- [16] „REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2022/490 AL COMISIEI din 25 martie 2022 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/2019 în ceea ce privește anumite plante aparținând speciilor *Juglans regia* L.,” [Interactiv]. Available: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32022R0490&qid=1670227699222>.
- [17] „REGULAMENTUL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI CONSILIULUI EUROPEAN privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare NR. 1169/2011 din 25 octombrie 2011.,” [Interactiv]. Available: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32011R1169&qid=1670227699222>.
- [18] „Защита растений от вредных организмов, болезней и сорняков,” 2020. [Interactiv]. Available: <https://griskzr.by/novosti/234-zashchita-rastenij-ot-vrednykh-organizmov-boleznej-i-sornyakov.html>.
- [19] „Методы Защиты Растений в Сельском Хозяйстве,” [Interactiv]. Available: <https://eos.com/ru/blog/metody-zashhity-rastenij/>.
- [20] „Технический регламент «Производство, сертификация, контроль и реализация материала для размножения винограда и виноградного посадочного материала»,” ПП № 418 от 09-07-2009. [Interactiv]. Available: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=114870&lang=ru#.